

**Naustdal-Gjengedal
verneområdestyre**

Postadresse
Naustdal-Gjengedal
verneområdestyre
Njøsavegen 2
6863 Leikanger

Besøksadresse
Sandane Næringsshage
Sandane Senter, 3. etasje
6823 Sandane

Kontakt
Sentralbord: +47 57 64 30 00
Direkte: +47 5764 3138

fmvlpst@fylkesmannen.no
www.nasjonalparkstyre.no/Naustdal-
Gjengedal

Instedalen Skianlegg

Sakshandsamar Alf Erik Røyrvik

Vår ref. 2020/10531-0 432.2

Dykkar ref.

Dato 21.09.2020

Løyve - Naustdal-Gjengedal landskapsvernområde - Løypekøyring Vonavatnet - Fosselvekråna 2021-2024 - Instedalen Skianlegg

**Instedalen skianlegg As får løyve til å køyre opp skiløype med snøskuter frå
Vonavatnet og inn til Fosselvekråna. Løyvet gjeld frå 1. januar til og 1.april i åra 2021
til 2024.**

Løyvet er gjeve med heimel i naturmangfaldlova § 48 første ledd.

Vilkår for løyvet:

- Løyvet skal vere med under køyring.
- Løyvet gjeld for køyring inntil ein gong i veka.
- Søkjar er sjølv ansvarleg for naudsynte løyver frå grunneigarar og kommunen.
- På sundagar og heilagdagar skal det ikkje køyrast i tida frå kl 10 til kl 16.
- I etterkant av kvar sesong skal det sendast rapport over køyringa til verneområdeforvaltar.
- Statens naturoppsyn kan stogge køyring dersom omsynet til villrein krev det.

Søknad om å køyre skiløype inn til Longevasshytta vert avslått.

Klage

Vedtaket kan klagast på av alle partar og andre med rettsleg klageadgang, jamfør forvaltningslova kap VI. Klagefristen er tre veker og ei eventuell klage skal stilast til styret. Det er Miljødirektoratet som er klageinstans.

Med helsing

Karoline Bjerkeset
styreleiar

Alf Erik Røyrvik
verneområdeforvaltar

Dokumentet er elektronisk godkjent

Arkivsaksnr: 2020/10531-0
Sakshandsamar: Alf Erik Røyrvik
Dato: 31.08.2020

Utval	Utvalssak	Møtedato
Naustdal-Gjengedal verneområdestyre	22/20	11.09.2020

Naustdal-Gjengedal landskapsvernområde - fornying av løyve til løypekøyring Vonavatnet - Fosselvekråna

Innstilling frå forvaltar

Instedalen skianlegg As får løyve til å køyre opp skiløype med snøskuter frå Vonavatnet og inn til Fosselvekråna. Løyvet gjeld frå 1. januar til og med 2. påskedag i åra 2021 til 2024. Løyvet er gjeve med heimel i naturmangfaldlova § 48 første ledd.

Vilkår for løyvet:

- Løyvet skal vere med under køyring.
- Søkjar er sjølv ansvarleg for naudsynte løyver frå grunneigarar og kommunen.
- I helgar og på heilagdagar skal løypekøyringa vere gjennomført innan kl 11.00.
- I etterkant av kvar sesong skal det sendast rapport over køyringa til verneområdeforvaltar.
- Statens naturoppsyn kan stogge køyring dersom omsynet til villrein krev det.

Søknad om å køyre skiløype inn til Longevasshytta vert avslått.

Saksprotokoll i Naustdal-Gjengedal verneområdestyre - 11.09.2020

Handsaming i møtet:

Framlegg frå styreleiar:

Instedalen skianlegg As får løyve til å køyre opp skiløype med snøskuter frå Vonavatnet og inn til Fosselvekråna. Løyvet gjeld frå 1. januar til og 1.april i åra 2021 til 2024. Løyvet er gjeve med heimel i naturmangfaldlova § 48 første ledd.

Vilkår for løyvet:

- Løyvet skal vere med under køyring.
- Løyvet gjeld for køyring inntil ein gong i veka.
- Søkjar er sjølv ansvarleg for naudsynte løyver frå grunneigarar og kommunen.
- På sundagar og heilagdagar skal det ikkje køyrast i tida frå kl 10 til kl 16.
- I etterkant av kvar sesong skal det sendast rapport over køyringa til verneområdeforvaltar.
- Statens naturoppsyn kan stogge køyring dersom omsynet til villrein krev det.

Søknad om å køyre skiløype inn til Longevasshytta vert avslått.

Framlegg frå Marius Dalin (endring er understreka):

Instedalen skianlegg As får løyve til å køyre opp skiløype med snøskuter frå Vonavatnet og inn til Fosselvekråna. Løyvet gjeld frå 1. januar til og 20.mars i åra 2021 til 2024. Løyvet er gjeve med heimel i naturmangfaldlova § 48 første ledd.

Vilkår for løyvet:

- Løyvet skal vere med under køyring.
- Løyvet gjeld for køyring inntil ein gong i veka.
- Søkjar er sjølv ansvarleg for naudsynte løyver frå grunneigarar og kommunen.
- På sundagar og heilagdagar skal det ikkje køyrast i tida frå kl 10 til kl 16.
- I etterkant av kvar sesong skal det sendast rapport over køyringa til verneområdeforvaltar.
- Statens naturoppsyn kan stogge køyring dersom omsynet til villrein krev det.

Søknad om å køyre skiløype inn til Longevasshytta vert avslått.

Røysting:

Framlegg frå styreleiar fekk 2 stemmer, framlegg frå Dalin fekk 1 stemme.

Vedtak ST 22/20

Instedalen skianlegg As får løyve til å køyre opp skiløype med snøskuter frå Vonavatnet og inn til Fosselvekråna. Løyvet gjeld frå 1. januar til og 1.april i åra 2021 til 2024. Løyvet er gjeve med heimel i naturmangfaldlova § 48 første ledd.

Vilkår for løyvet:

- Løyvet skal vere med under køyring.
- Løyvet gjeld for køyring inntil ein gong i veka.
- Søkjar er sjølv ansvarleg for naudsynte løyver frå grunneigarar og kommunen.
- På sundagar og heilagdagar skal det ikkje køyrast i tida frå kl 10 til kl 16.
- I etterkant av kvar sesong skal det sendast rapport over køyringa til verneområdeforvaltar.
- Statens naturoppsyn kan stogge køyring dersom omsynet til villrein krev det.

Søknad om å køyre skiløype inn til Longevasshytta vert avslått.

Saksutgreiing

Dokument i saka

- Søknad om løypekøyring frå Instedalen skianlegg AS
- Verneforskrift for Naustdal-Gjengedal landskapsvernområde
- Naturmangfaldlova
- Forvaltningsplan for Naustdal-Gjengedal LVO
- Løyve til løypekøyring 2017-2020
- *Vedtak i klagesak om kjøring av skispor med snøskuter - Naustdal-Gjengedal landskapsvernområde* – Klima- og miljødepartementet
- Innspel frå Sunnfjord kommune
- Innspel frå Indre Sunnfjord turlag
- Innspel frå Villreinnemnda for Sogn og Fjordane

Søknaden

Instedalen Skianlegg har sidan 2013 hatt løyve til å køyre skiløype med snøskuter frå Vonavatnet og inn til Fosselvekråna. Det siste løyvet dei hadde gjaldt for perioden 2017 til 2020, og dei søker no om å få det fornya for perioden 2021 til 2025. Dei søker og om å få utvida løyvet noko.

Instedalen skianlegg AS søker om å få køyre opp skiløype frå Vonavatnet til Fosselvekråna inntil ein gong kvar veke i perioden 1. januar til 20. april. Tidlegare har dei hatt løyve fram til 1. april. I tillegg søker dei om å få køyre løype heilt til Longevasshytta to gonger kvar sesong. Dei søker og om å få lov til å køyre løype på sundagar og heilagdag, det har det ikkje vore opna for tidlegare.

Regelverk

Motorferdsel er i utgangspunktet forbode i Naustdal-Gjengedal landskapsvernområde. Forvaltningsstyresmakta kan gje løyve til motorferdsel til visse føremål, men løypekøyring er ikkje nemnd i verneforskrifta. Saka må derfor handsamast etter den generelle dispensasjonsheimelen i naturmangfaldlova (nml) § 48. tidlegare løyve har og vore heimla i den paragrafen.

§ 48. (dispensasjon fra vernevedtak)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Det er første alternativ (mi understreking) som er aktuelt å bruke her. Det er og det som har vore brukt i tidlegare handsaming av saka.

Søkjaren er sjølv ansvarleg for naudsynte løyver frå kommunen og grunneigarane.

Jamfør nml § 7 skal alle vedtak som kan verke inn på naturmiljøet vurderast opp mot nml §§ 8-12.

Vurdering

I saker som skal handsamast etter nml § 48 må ein først vurdere om vilkåra for å bruke paragrafen er oppfylt. Deretter må ein gjere ei fagleg og skjønsmessig vurdering kor vidt det er tilrådeleg å gje løyve. Her er det første punktet vurdert grundig tidlegare, og Klima- og miljødepartementet (KLD) har til og med stadfesta dei vurderingane. Vi viser derfor til tidlegare handsaming og konstaterer at ein kan gje løyve med heimel i nml § 48 her.

Løypekøyring frå Vonavatnet til Fosselvekråna i tråd med tidlegare løyve har og vorte handsama grundig tidlegare, og løyvet vart stadfesta av KLD. Eg går derfor ikkje inn i desse vurderingane på nytt, ut over å informere om at forvaltninga har god erfaring med korleis løyva har vore nytta i desse åra. Eg kan ganske enkelt tilrå å gje nytt løyve liknande det som dei har hatt tidlegare, men oppkøyring av skiløyper ved behov inntil ein gong kvar veke i perioden 1.januar til 1. april.

Vi må derimot ha ein grundig gjennomgang av dei punkta der Instedalen skianlegg AS ønskjer ei utviding av løyvet. Det gjeld både å utvide perioden til 20. april, å køyre løype heilt til Longevasshytta og ønskje om å få køyre løype på sundagar og heilagdaggar.

Skianlegget ynskjer å køyre opp skiløype lenger utover våren enn dei har gjort til no. Særleg aktuelt er dette i dei åra med sein påske. Det er i påska utferda i Vonaområdet er desidert størst. Ved snøfall i påsketider vil det vere behov for å køyre opp løypa då. Samstundes har vi som forvaltningspraksis at vi unngår skuterkøyring i leveområdet til villreinen etter 1.april. Og særleg i dei områda som er aktuelle kalvingsområde.

Sjølv om villrein ikkje er ein del av verneføremålet, so har vi likevel eit internasjonalt ansvar her i Noreg for å ta vare på den europeiske villreinen. Særleg er det viktig å ta vare på dei viktigaste funksjonsområda som kalvingsområde og trekkruter. Villreinen i Førdefjella har ikkje brukt området rundt Vona særleg mykje siste åra. Men sørsida av dalen her har vore brukt til kalvingsområde tidlegare og det kan verte brukt igjen. Ferdsel i dalen her kan hindre reinen frå å trekke over dalen og ta desse områda i bruk. Samstundes er det nok slik at ferdselen av folk innover dalen vil truleg vere sopass stor at den vil hindre villreintrekk uansett, uavhengig om her er oppkøyrte løype etter 1. april eller ikkje. Her må styret gjere ei avveging om kva omsyn ein skal vektlegge tyngst av omsynet til villrein og omsynet til friluftsbukarar.

Skianlegget ynskjer opning for å kunne køyre løype heilt inn til Longevasshytta. Her må ein og vege omsyn til friluftsbukarar mot omsynet til villrein. I tillegg må styret vurdere kor vidt ein skal gje løyve til løypekøyring so langt inn i verneområdet. Løypa inn til Fosselvekråna er på om lag 4,5 km. Skal ein køyre heilt til Longevasshytta so er det ei strekning på yttarlegare om lag 8,3 km, og vi er komne heilt inn kjerna av verneområdet og det villmarksprega området.

I løyva som skianlegget har hatt til no har det ikkje vore lov å køyre opp løype på sundagar og heilagdagane. Det er eit veldig vanleg vilkår å legge til motorferdselløyve, for å unngå støy og uro på dei dagane kor det er mest utfart, og på dagar kor det normalt skal vere «heilagdagsfred». Samstundes er det nettopp sidan det er desse dagane kor det er mest utfart, at behovet for oppkøyrde løype og er størst. Særleg i påskeveka med fleire heilagdagane på rad vil løype som er køyrt opp før påska fort snø igjen ved snøfall. Det er derfor lett å forstå dette ønsket. Ei løysing kan vere å opne for løypekøyring tidleg på dagen, før det meste av utferda skjer.

Sunnfjord kommune peikar på at det er registrert fleire kalvingslokalitetar for villrein i dalføret, og at utviding av perioden venteleg vil gje auka uro for viltet i området, særleg villrein og rovfugl. Kommunen rår i frå auka aktivitet i nærleiken av kjende hekke- og kalvingslokalitetar og dei rår og i frå køyring innover mot Longevasshytta seinare enn månadsskiftet februar/mars. Sunnfjord kommune brukar sjølv å legge som vilkår at det ikkje skal køyrast i helgane av omsyn til friluftsliv, men sidan dette er eit tiltak for nettopp friluftslivet meiner dei det kan vurderast om fordelane er større enn ulempene ved å opne for løypekøyring i helgar.

Indre Sunnfjord turlag er positive til oppkøyring av skiløype inn til Longevasshytta. Det vil gjere området meir tilgjengeleg og gjere det lettare å få til organiserte aktivitetar. Dei peikar og på at oppkøyrde løyper vil gje auka tryggleik. Turlaget melder at behovet for oppkøyrde løyper er størst på seinvinteren fram til påske, men at det etter påske er særst lite behov.

Villreinnemnda rår i frå utviding av det eksisterande løyvet, både utviding av perioden utover i april og løypekøyring lenger innover i området. Villreinnemnda har heile tida vore kritisk til løypekøyringa i Vonamarkja, og det standpunktet står ved lag. Nemnda etterlyser dessutan ei grundigare evaluering av korleis løypekøyringa til no har påverka viltet.

Som sagt so er det tre punkt til vurdering her, utover fornying av det eksisterande løyvet. Gjeldande utviding av perioden frå 1. april til 20. april so vil det vere i konflikt med tidlegare praksis av omsyn til kalvingstida for reinen. Samstundes er det forståeleg at det er ønskje om oppkøyrde løyper i påska, og i dei åra kor påska er i april. I området inn til Fosselvekråna er utferda i påska uansett sopass stor at oppkøyring av løype ikkje vil føre til særleg stor tilleggsbelastning for rein eller anna vilt. Dei komande fire åra fell 2. påskedag på 5., 18., 10 og 1. april. Eit kompromiss kan vere å gje løyve som gjeld til og med påska, sølv om dette særleg i 2022 vil kunne gje motorferdsel i området vesentleg seinare enn vi tidlegare har opna for.

Gjeldande løypekøyring inn til Longevasshytta so vil eg rå i frå å gje spesifikt løyve til det. Eg ser det ikkje som fagleg tilrådeleg å gje løyve til løypekøyring so langt inn i kjerna av landskapsvernområdet, kor det frå før er særst lite motorferdsel og tilrettelegging.

Gjeldande løyve til køyre løype i helgane so er dette særst forståeleg. Som Sunnfjord kommune peikar på so er vilkåret om å ikkje køyre i helgane der av omsyn til friluftslivet. Og løypekøyringa er jo eit tilbod for nettopp friluftslivet. Ei bør likevel freiste å redusere støy og uro so langt som det lar seg gjere. Løypekøyring i helgane bør derfor gjerast tidleg på dagen, før hovudtyngda av utferda tek til.

Sjølve poenget med løypekøyinga er jo å ha ferdige løyper når folk skal bruke dei. Eit vilkår kan derfor vere at løypekøying i helgane skal vere utført før kl 11.00.

Dette er ei sak og eit område som forvaltninga kjenner særst godt. Fleire av spørsmåla har vore handsama heilt opp på departementsnivå, og vi har hatt mange saker og tiltak i dette området. Kunnskapsgrunnlaget, jamfør nml § 8, er særst solid. Det som er usikkert her, er villreinen sin framtidige bruk av funksjonsområda sine. Her tilseier føre-var-prinsippet i nml § 9 at vi skal vere særst forsiktige med å utvide løyvet, både i tid og rom.

Instedalen er eit område kor det er ein del motorferdsel, med ulike føremål. Ferdsla er likevel godt regulert, og det er tatt grep for å effektivisere og redusere motorferdsla. Ei utviding av løyvet i tråd med innstillinga vil ikkje auke den samla belastinga nemneverdig (jamfør nml § 10). Ein må likevel tenke seg om og unngå vedtak som kan føre til uheldig presedens.

NML §§ 11 og 12 er ikkje aktuelle i saka.

Kopi til:

Indre Sunnfjord turlag
Fylkesmannen i Vestland
Villreinnemnda for Sogn og Fjordane
SNO Sandane
Sunnfjord kommune

Njøsavegen 2 6863 LEIKANGER

Postboks 338 6802 FØRDE

